

Rikksentorjuntaneuvoston toimintakertomus 2013

Hyväksytty rikksentorjuntaneuvoston kokouksessa 7.2.2014

Johdanto	2
Painopisteiden mukaisten tavoitteiden toteutumisesta 2013.....	2
1. Neuvosto tukee paikallista rikksentorjuntaa ja edistää rikksentorjuntanäkökulman huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa	2
Rikksentorjunnan valtionavustukset ja muu hankkeiden tukeminen.....	2
Edistetään monirahoitteisia hankkeita, joilla on rikksentorjuntarelevanssia ja jotka dokumentoidaan ja arvioidaan myös rikksentorjuntanäkökulmasta.....	3
Kansalaisten osallistaminen turvallisuustyöhön	3
Turvallisuuskysely	3
Rikksentorjunnan näkökulma yhdyskuntasuunnittelussa.....	4
Turvallisuussuunnittelun teemasivuston uudistaminen	4
Ehkäistään senioreihin kohdistuvia rikksia.....	4
2. Neuvosto edistää väkivallan ehkäisyä	5
Väkivaltajaosto	5
Väkivallan vähentämisen teemasivusto	5
Väkivallan vähentämisen tarkistuslista.....	5
Kansallinen rikksentorjuntakilpailu perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisystä	5
3. Neuvosto tukee rikosten uhrin aseman parantamista kiinnittäen erityistä huomiota toistuvaan rikksen uhriksi joutumiseen ja sen ehkäisyyn	6
4. Neuvosto tukee lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyä ja tuo esiin syrjäytymisen merkityksen keskeisenä rikosten riskitekijänä.....	6
Ehkäistään lasten ja nuorten syrjäytymistä	6
5. Neuvosto edistää rikksentorjuntatoimien vaikuttavuuden arviointia ja tekee tunnetuksi näyttöön perustuvia rikksentorjuntamenetelmiä	7
Neuvoston kokoukset.....	7
Viestintä	8
Verkkosivustot ja uutiskirje	8
Haaste.....	8
Vuotuinen rikksentorjuntaseminaari	8
Kansainvälinen toiminta	8
Neuvoston ja sen eri elinten kokoonpanoja	10
Neuvoston kokoonpano	10
Rikksentorjuntaneuvoston työvaliokunta.....	11
Väkivaltajaosto 1.1.2012-28.9.2014	11
Haasteen toimitusneuvosto 2013-2015	12
Sihteeristö	12
Naapuriaputyöryhmä 2012-2014	12

Johdanto

Neuvosto hyväksyi kokouksessaan 16.2.2012 toimintaohjeekseen asiakirjan *Rikksentorjunta-neuvoston toimintalinjat 2012-2014*. Siinä asetettiin viisi painopistettä neuvoston koko syyskuun loppuun 2014 ulottuvaksi toimikaudeksi. Kokouksessaan 14.12.2012 neuvosto hyväksyi vuoden 2013 toimintasuunnitelman. Siinä määriteltiin joukko tavoitteita ja tehtäviä vuodelle 2013. Toimikauden painopisteet ovat:

- 1) Neuvosto tukee paikallista rikksentorjuntaa ja edistää rikksentorjuntanäkökulman huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa.
- 2) Neuvosto edistää väkivallan ehkäisyä.
- 3) Neuvosto tukee rikosten uhrin aseman parantamista kiinnittäen erityistä huomiota toistuvaan rikoksen uhriksi joutumiseen ja sen ehkäisyyn.
- 4) Neuvosto tukee lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyä ja tuo esiin syrjäytymisen merkityksen keskeisenä rikosten riskitekijänä.
- 5) Neuvosto edistää rikksentorjuntatoimien vaikuttavuuden arviointia ja tekee tunnetuksi näyttöön perustuvia rikksentorjuntamenetelmiä.

Käsillä oleva toimintakertomus esittelee vuoden 2013 toimintaa jaoteltuna näiden painopistetavoitteiden sekä eräiden muiden muotojen kautta.

Painopisteiden mukaisten tavoitteiden toteutumisesta 2013

1. Neuvosto tukee paikallista rikksentorjuntaa ja edistää rikksentorjuntanäkökulman huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa

Rikksentorjunnan valtionavustukset ja muu hankkeiden tukeminen

Rikksentorjuntaneuvosto valmisteli oikeusministeriön myöntämän rikksentorjunnan valtionavun jakoa. Varoja oli käytettävissä 140 000 euroa. Neuvosto ilmoitti, että hakemukselle on eduksi, jos hanke edistää yhtä tai useampaa neuvoston toimikauden viidestä painopistetavoitteesta tai ikääntyneiden rikosriskien vähentämistä.

Kaikkiaan saapui 30 hakemusta. Haettujen avustusten yhteissumma oli 755 950 euroa. Neuvosto suositteli tukea 11 hankkeelle. Oikeusministeriö myönsi valtionavun neuvoston esityksen mukaan seuraaville hankkeille:

1. **Aseman Lapset ry:** Katusovittelu-menetelmän arviointikokonaisuus 2013-2014 –hankkeeseen 10 000 euroa
2. **Hakunilan kansainvälinen yhdistys ry:** Rikksentorjuntaa selkokielellä –hankkeeseen 9 000 euroa
3. **Helsingin kaupunki:** Tutkimus toisen polven maahanmuuttajien arjen turvattomuuskokemuksista Helsingissä –hankkeeseen 10 000 euroa
4. **Jokilaaksojen pelastuslaitos:** Turvakanava II-vaihe –hankkeeseen 15 000 euroa
5. **KRIS-Etelä-Suomi ry:** KRIS Nuoret Helsinki –mentorointihankkeeseen 10 000 euroa
6. **Meritulli-Heinäpään asukasyhdistys ry:** Asukkaista turvaa toisilleen –hankkeeseen 30 000 euroa
7. **Romano Missio ry:** Kiinni elämään -Phallo dzivibosta- hankkeeseen 7 500 euroa
8. **Suomen Icehearts ry:** Isona töihin –hankkeeseen 10 500 euroa
9. **Suomen Somaliland kehitys ja integraatio ry:** Nuorten väkivaltaisen käyttäytymisen ehkäisy –hankkeeseen 8 000 euroa

10. **Vaasan kaupungin kasvatus- ja opetusvirasto:** Kouluturvallisuuden edistäminen oppilaiden turvallisuuskävelyillä –hankkeeseen 10 000 euroa

11. **Vantaan kaupunki:** Koivukylän asemanseudun turvallisuushankkeeseen 20 000 euroa.

Osalle hankkeista (numerot: 6,10 ja 11) nimettiin sihteeristöä yhdyshenkilöt, jotka seuraavat ja tukevat hankkeen toteutusta. Avustusta saaneille hankkeille ei järjestetty koulutustilaisuuksia neuvoston toimintabudjetin kiristyttyä.

Edistetään monirahoitteisia hankkeita, joilla on rikosentorjuntarelevanssia ja jotka dokumentoidaan ja arvioidaan myös rikosentorjuntanäkökulmasta.

Tarkoituksena on muun muassa edistää rikosentorjuntanäkökulmaa hankkeissa, joilla voi olla rikoksia ehkäiseviä vaikutuksia mutta joissa tämä näkökulma muuten jäisi vähäisemmälle tai kokonaan huomioon ottamatta. Neuvosto voisi tukea esimerkiksi tällaisten hankkeiden rikosentorjuntavaikutusten dokumentointia ja arviointia. Rikosentorjuntaneuvoston suosituksesta valtionavustusta vuonna 2013 saaneiden hankkeiden joukossa ei ollut juurikaan sellaisia, joissa muulla ulkopuolisella rahoituksella olisi ollut merkittävä osuus.

Kansalaisten osallistaminen turvallisuustyöhön

Yhteisöllisyyttä tukevien menetelmien käyttämistä paikallistasolla edistettiin tukemalla kansalaisten ja kuntalaisten osallistamista ja osallistumista turvallisuustyön ja rikosentorjunnan suunnitteluun, toteutukseen ja arvioimiseen. Yhtenä keskeisenä menetelmänä tässä toimi turvallisuuskävelyt. Vuodenvaihteessa 2011/2012 julkaistun turvallisuuskävelyoppaan ensimmäinen 6000 kappaleen painos loppui keväällä 2013 ja siitä otettiin uusi 4000 kappaleen painos. Opasta postitettiin kaikille halukkaille ja sitä jaettiin runsaasti rikosentorjunta- ja turvallisuussuunnitteluseminaareissa (Hyvinkää, Oulu). Turvallisuuskävelyjä tukivat myös neuvoston verkkosivuilla olevat turvallisuuskävelyjen tukisivut. Lokakuussa Oulun rikosentorjuntaseminaarin yhteydessä esiteltiin turvallisuuskävelyt –menetelmää ja järjestettiin turvallisuuskävely.

Kesäkuussa 2012 hyväksytyn sisäisen turvallisuuden ohjelman toimenpide 1, joka tähtää asukkaiden turvallisuuden ja asuinalueiden viihtyisyyden parantamiseen naapuritiimi- tai apujärjestelmän käytöllä, asetettiin rikosentorjuntaneuvoston vetovastuulle. Tätä tehtävää varten neuvosto asetti syksyllä 2012 naapuriapumallia kehittävän työryhmän, jonka määräaika on 30.4.2014. Työryhmä esitti väliraporttinsa 31.3.2013. Työryhmän työ eteni suunnitelman mukaisesti. Loppuraportti valmistuu keväällä 2014. Työryhmä kokoontui vuoden 2013 aikana 10 kertaa.

Oikeusministeriö myönsi neuvoston esityksen mukaisesti valtionavustusta neljälle hankkeelle, jotka edistävät kansalaisten osallistumista turvallisuustyöhön: (1) Jokilaaksojen pelastuslaitos: Turvakanava II–vaihe –hankkeeseen 15 000 euroa; (2) Meritulli-Heinäpään asukasyhdistys ry: Asukkaista turvaa toisilleen -hankkeeseen 30 000 euroa; (3) Vaasan kaupungin kasvatus- ja opetusvirasto: Kouluturvallisuuden edistäminen oppilaiden turvallisuuskävelyillä –hankkeeseen 10 000 euroa; ja (4) Vantaan kaupunki: Koivukylän asemanseudun turvallisuushankkeeseen 20 000 euroa.

Turvallisuuskysely

Paikallisen turvallisuus- ja rikosentorjuntatyön suunnittelun ja toteutuksen tueksi kehitettiin vuonna 2012 verkkopohjainen kyselymalli, jonka avulla kunnat ja muut paikalliset toimijat voivat kartoittaa asukkaiden kokemia rikos- ja muita turvallisuusongelmia sekä kerätä ideoita ongelmien ratkaisuksi. Kyselyä muokattiin vuonna 2012 toteutettujen pilottien (Vaasa, Hyvinkää) pohjalta ja uudistettu kysely otettiin käyttöön kesällä 2013. Kyselyn ovat tämän jälkeen menestyksekkäästi toteuttaneet Lempäälä ja Lappeenranta. Kysely oli myös esillä rinnakkaisessiossa Oulun seminaarissa 3.10.2013. Kyselyn esittely on neuvoston [verkkosivuilla](#).

Rikoksentorjunnan näkökulma yhdyskuntasuunnittelussa.

Neuvosto pyrkii edistämään rikoksentorjuntanäkökulmaa yhdyskuntasuunnittelussa. Tämä oli syksyn 2012 rikoksentorjuntaseminaarin toinen pääteema ja 2011 avattiin turvallinenkaupunki.fi –sivusto, jonka kehittämistä rikoksentorjuntaneuvosto ja oikeusministeriö tukivat. Verkkosivustoa täydennettiin ja päivitettiin vuoden 2013 aikana ja käyttäjätietojen mukaan sivustolla on varsin runsaasti kävijöitä ja siten vaikuttavuutta kuntien käytännön kaavoitukseen sekä muuhun suunnitteluun. Toimintavuonna 2013 elokuussa neuvoston sihteeristön edustaja piti esityksen Hyvinkään asuntomessujen seminaarissa Turvallinen asuinalue.

Turvallisuussuunnittelun teemasivuston uudistaminen

Uudistunut [turvallisuussuunnittelun teemasivusto](#) julkaistiin uudessa julkaisujärjestelmässä 16.1.2013. Sivusto uudistui ulkoasultaan, rakenteeltaan ja sisällöltään.

Ehkäistään senioreihin kohdistuvia rikoksia.

Vuoden 2012 lokakuussa julkaistua opasta [Turvaohjeita senioreille](#) jaettiin ilmaiseksi kaikille halukkaille. Opasta saa painettuna tai sen voi ladata verkosta sekä suomeksi ja ruotsiksi. Ruotsinkielinen painettu opas ilmestyi kesällä 2013. Ikääntyneelle väestölle tarkoitetuissa turvaohjeissa neuvotaan, miten toimien voi itse vähentää rikoksen uhriksi joutumisen riskiä. Lisäksi kerrotaan, mitä tehdä, jos kaikesta huolimatta joutuu rikoksen uhriksi. Rikoksentorjuntaneuvosto toivoo, että oppaan avulla lähipoliisi, vanhusjärjestöt ja muut keskeiset tahot voisivat yhteistyössä jakaa tätä tietoa senioreille turvallisuuden lisäämiseksi. Turvaopas ollut suosittu, ja eräin paikoin (Akaa) asian ympärillä on ollut paikallisia kampanjoita. Oppaan tietoja on käytetty useissa laajalevikkisissä lehdissä.

Neuvosto päätti kokouksessaan 14.2.2013 jatkotoimista ikääntyneisiin kohdistuvien rikosriskien vähentämiseksi neuvoston työryhmän raportista saatujen lausuntojen arvioinnin jälkeen. Neuvoston päätti suosittaa ikääntyneiden turvallisuuden edistämiseksi seuraavaa ([yksityiskohtaisemmin verkkosivuilla](#)):

1. *Ikääntyneet aktivoidaan mukaan kumppaneina turvallisuutta edistävään toimintaan.*
2. *Ammattihenkilöstön osaamista iäkkäiden turvallisuuskysymyksistä lisätään kokonaisvaltaisesti.*
3. *Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön valvontaa ja tukemista tehostetaan lainsäädännön keinoin sekä hyviä käytänteitä ja laatutyötä kehittämällä.*
4. *Rikosten uhrien tukipalveluiden kehittämisessä ja resursoinnissa otetaan huomioon ikääntyneiden erityistarpeet.*
5. *Iäkkäiden rikosturvallisuuden tietopohjaa parannetaan.*

2. Neuvosto edistää väkivallan ehkäisyä

Väkivaltajaosto

Jaosto kokoontui vuonna 2013 kuusi kertaa.

Työpaikalla tapahtuva väkivalta ja sen ehkäisy

Väkivaltajaosto valitsi toimintansa painopisteeksi vuonna 2013 työpaikalla tapahtuvan väkivallan ja sen ehkäisyn. Päätaavoitteena oli selvittää, miten työpaikalla tapahtuvaa väkivaltaa voidaan avoimessa yhteiskunnassa ehkäistä ja tehdä työpaikka turvallisiksi. Erityisesti tarkasteltiin väkivallalle alttiita aloja, kuten sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja kaupan alaa.

Jaosto järjesti marraskuussa Helsingissä Säätytalolla seminaarin, jossa asiantuntijat esittelivät kokemuksia väkivallan ehkäisystä ja jälkikäsittelystä suomalaisilla työpaikoilla. Haasteina jälkikäsittelyn kehittämiseksi mainittiin mm. sankaritekoja suosiva kulttuuri ja hektinen työelämä, jossa tilaa jälkikäsittelylle ei tahdo löytyä. Seminaarille toivottiin jatkoa.

Väkivallan kirjaamisen ja tilastoinnin parantaminen ja yhdenmukaistaminen.

Neuvoston väkivaltajaosto teki vuoden 2012 lopussa poliisille ja muille keskeisille viranomaisille ehdotuksen väkivallan kirjaamisen ja tilastoinnin kehittämiseksi ja yhtenäistämiseksi. Tarkemman kirjaamisen ja tilastoinnin avulla myös torjuntakeinojen kehittäminen olisi tehokkaampaa ja niiden arvioiminen luotettavampaa. Aloite sai periaatteessa myönteisen vastaanoton, mutta arvioitiin, että sen ehdotuksia olisi syytä testata jo olemassa olevan aineiston avulla. Vuoden 2013 aikana jaosto valmisteli ehdotuksen käyttökelpoisuuden pilotointia poliisin tietojärjestelmästä saatavien tietojen avulla, mutta pilotti siirtyy pääosin vuonna 2014 toteutettavaksi.

Väkivallan vähentämisen teemasivusto

[Väkivallan vähentämisen teemasivusto](#) siirrettiin uuteen julkaisujärjestelmään alkuvuonna 2013.

Väkivallan vähentämisen tarkistuslista

Jaosto päivitti tietoja siitä, miten [Ota väkivalta huomioon turvallisuussuunnittelussa –oppaassa](#) esitetty tarkistuslista on otettu huomioon paikallisissa turvallisuussuunnitelmissa. Tarkistuslistaa käsiteltiin jaoston kokouksessa 8.2.2013. Jaosto toi esille mitä se toivoi, että turvallisuussuunnittelun ohjaus- ja seurantaryhmä huomioisi kunnanvaltuutetuille laadittavaan turvallisuusoppaaseen sisällytettäisiin väkivallasta.

Kansallinen rikosentorjuntakilpailu perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisystä

Suomen ehdokas Euroopan rikosentorjuntakilpailuun (ECPA) valittiin toimintavuonna ensimmäistä kertaa kansallisen kilpailun kautta. Kansallisen rikosentorjuntakilpailun voitti Ensi- ja turvakotien liiton *Jussi-työ*. Kilpailun teemana oli lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen.

Rikosentorjuntaneuvoston järjestämään kilpailuun osallistui yhdeksän hanketta ja se oli hyvin tasaväkinen. Kolmen kärkeen sijoittuivat lisäksi Espoon *Perheväkivalta rikosprosessissa - yhteistyömalli* ja Setlementtiyhdistys Naapuri ry:n *Perheväkivaltaklinikka* Tampereelta.

3. Neuvosto tukee rikosten uhrin aseman parantamista kiinnittäen erityistä huomiota toistuvaan rikoksen uhriksi joutumiseen ja sen ehkäisyyn

Uhrien aseman edistäminen on ollut rikosentorjuntaneuvoston keskeisiä tavoitteita pitkään. Nykyinen neuvosto on toimikaudellaan korostanut erityisesti toistuvan rikoksen uhriksi joutumisen ehkäisemistä, mutta kiinnittänyt huomiota myös muihin uhripoliittisiin kysymyksiin ja keskustellut neuvoston mahdollisesta nykyistä laajemmasta roolista näiden asioiden käsittelyssä. Rikosentorjuntaneuvosto antoi marraskuussa oikeusministeriölle lausunnon laajaa yhteistyötä edellyttävien uhripoliittisten asioiden käsittelyfoorumista. Lausunnon mukaan rikosentorjuntaneuvosto voisi toimia tällaisena laajaa yhteistyötä edellyttävien uhripoliittisten kysymysten käsittelyfoorumina, jolloin neuvosto voisi esimerkiksi asettaa näitä tehtäviä varten uhripoliittisen jaoston ja tämä voitaisiin ottaa huomioon seuraavan rikosentorjuntaneuvoston kokoonpanossa.

Toistuva rikoksen uhriksi joutuminen ja sen ehkäiseminen on ollut rikosentorjuntaneuvoston painopisteenä tällä kaudella. Toimintavuonna julkaistiin oikeusministeriön julkaisusarjassa Mirka Smolej'n laatima [peruskatsaus](#) tähän kysymykseen. Teema oli esillä myös Oulun rikosentorjuntaseminaarissa lokakuussa. Smolej jatkoi toistuvan rikoksen uhrin joutumisen tutkimista Pohjoismaisen kriminologisen yhteistyöneuvoston tutkijatohtorina oikeusministeriön kriminaalipoliittisen osaston yhteydessä. Hän esitteli poliisin rikosilmoitustietoihin perustuvaa empiiristä tutkimustaan toistuvasti väkivallan uhriksi joutuneista rikosentorjuntaneuvoston marraskuun kokouksessa ja [Haaste-lehden numerossa 4/2013](#). Laajempia raportteja tutkimuksesta on odotettavissa vuonna 2014.

4. Neuvosto tukee lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyä ja tuo esiin syrjäytymisen merkityksen keskeisenä rikosten riskitekijänä

Ehkäistään lasten ja nuorten syrjäytymistä

Oikeusministeriö myönsi neuvoston esityksen mukaisesti valtionavustusta 7 hankkeelle, jotka ehkäisevät lasten ja nuorten syrjäytymistä: (1) Aseman Lapset ry: Katusovittelu-menetelmän arviointikokonaisuus 2013-2014 –hankkeeseen 10 000 euroa; (2) Helsingin kaupunki: Tutkimus toisen polven maahanmuuttajien arjen turvattomuuskokemuksista Helsingissä –hankkeeseen 10 000 euroa; (3) KRIS-Etelä-Suomi ry: KRIS Nuoret Helsinki –mentorointihankkeeseen 10 000 euroa; (4) Romano Missio ry: Kiinni elämään -Phallo dzivibosta- hankkeeseen 7 500 euroa; (5) Suomen Icehearts ry: Isona töihin –hankkeeseen 10 500 euroa; (6) Suomen Somaliland kehitys ja integraatio ry: Nuorten väkivaltaisen käyttäytymisen ehkäisy –hankkeeseen 8 000 euroa; (7) Vaasan kaupungin kasvatus- ja opetusvirasto: Kouluturvallisuuden edistäminen oppilaiden turvallisuuskävelyillä –hankkeeseen 10 000 euroa

Rikosentorjuntaneuvosto antoi viattomien lasten päiväksi 28.12.2013 lausunnon perhesurmien tihentymän käynnistämistä selvityksistä, miten lapsia voitaisiin paremmin suojella ja vakavaa väkivaltaa ehkäistä. Rikosentorjuntaneuvosto nosti esiin seuraavat seikat ([linkki lausuntoon](#)):

1. Lastemme hyvinvoinnin perustaa ei pidä tuhota.
2. Pitkäjänteinen riskiryhmiin kohdistuva perhetyö on välttämätöntä.
3. On turvattava viranomaisyhteistyö ja tiedonkulku lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi.
4. Väkivallan merkit on tunnistettava paremmin.
5. Lapsen oikeuksien on toteuduttava nykyistä paremmin.
6. Lastensuojeluun pitää panostaa.

5. Neuvosto edistää rikosentorjuntatoimien vaikuttavuuden arviointia ja tekee tunnetuksi näyttöön perustuvia rikosentorjuntamenetelmiä

Edistetään rikosentorjuntatoimien vaikuttavuuden arviointia ja tehdään tunnetuksi rikosentorjuntamenetelmiä, jotka pätevien arvioiden perusteella kustannustehokkaasti vähentävät rikollisuutta, rikosten riskitekijöitä tai rikollisuuden pelkoa

Neuvosto otti huomioon arvioinnin ja dokumentoinnin painotuksen antaessaan suosituksia valtionavustusten jakamisesta rikoksia ehkäisevään työhön ja tällaisen työn arviointiin. Oikeusministeriö myönsi neuvoston esityksen mukaisesti valtionavustusta. Tukea myönnettiin yhdelle arviointihankkeelle. Aseman Lapset ry:n hanke arvioi Katusovittelu-menetelmää. Arviointi ja seuranta on myös tärkeässä roolissa Vaasan kaupungin Koulujen turvallisuuskävelyt hankkeessa.

Neuvosto jatkoi ja kehitti hyvien ja lupaavien rikosentorjuntakäytäntöjen tunnetuksi tekemistä verkkosivuillaan ja muussa viestinnässä. Tavoitteena oli myös tuoda esiin helposti lähestyttävässä muodossa ulkomaisia kokemuksia ja katsauksia hyvistä rikosentorjuntakäytännöistä.

Vuodelle 2013 suunniteltu rikosentorjunnan kustannustehokkuudesta keskusteleva seminaari ei toteutunut. Seminaari aiheesta sisältyy vuoden 2014 toimintasuunnitelmaan.

Neuvoston kokoukset

Rikosentorjuntaneuvosto kokoontui vuonna 2013 viisi kertaa.

Ensimmäinen kokous oli 14.2.2013 oikeusministeriössä. Tässä kokouksessa neuvosto hyväksyi jatkotoimenpiteet ikääntyneisiin kohdistuvien rikosriskien vähentämiseksi. Toimenpide-ehdotukset perustuvat neuvoston vuonna 2011 julkaisemaan ikäihmisten rikosturvallisuuden parantamiskeinoja tarkastelemaan raporttiin ja siitä saatuihin lausuntoihin. Neuvosto päätti myös ottaa käyttöön vuonna 2012 pilotoidun kuntien turvallisuuskyselymallin, jota oli muokattu pilottien pohjalta. Neuvosto päätti myös, että Suomen edustaja Euroopan rikosentorjuntakilpailuun valitaan kansallisen kilpailun kautta.

Vuoden **toiseen kokoukseen** rikosentorjuntaneuvosto kokoontui 22.4.2013 Rikosseuraamuslaitoksen keskusyksikön vieraana. Neuvoston varajäsen, ylijohdaja Tuula Asikainen esitteli Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa. Kokouksessa käytiin läpi neuvoston vuonna 2012 asettaman naapuriaputyöryhmän väliraporttia ja hyväksyttiin neuvoston työjärjestyksen muutosehdotus.

Kolmannen kokouksen pääaiheena 6.6.2013 oli neuvoston esityksen antaminen rikosentorjunnan valtionavustuksista. Kokous pidettiin eduskunnassa, jossa kokousta isännöi kansanedustaja Kari Tolvanen. Tolvanen on entinen neuvoston varajäsen ja väkivaltajaoston jäsen. Tolvanen esitteli näkökohtia sisäistä turvallisuutta edistävästä ja rikoksia ehkäisevästä toiminnasta eduskunnassa. Kokouksessa hyväksyttiin myös neuvoston väkivaltajaoston kokoonpanon muutos.

Neljännän kerran rikosentorjuntaneuvosto kokoontui 19.9.2013 Helsingin kaupungin vieraana sosiaali- ja terveystieteiden osastossa. Neuvoston jäsen, Helsingin kaupungin psykiatria- ja päihdekeskuksen päällikkö Mari Aalto esitteli virastoa ja sen toimintaa. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen päällikkö Olli Salin esitteli Helsingin toimintaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi. Kokouksessa valittiin kansallisen rikosentorjuntakilpailun voittajahanke, joka edusti Suomea myös Euroopan rikosentorjuntakilpailussa. Voittaja julkistettiin Oulun rikosentorjuntaseminaarin iltatilaisuuden yhteydessä. Kokouksessa käytiin myös alustavaa keskustelua vuoden 2014 toiminnasta nykyisen neuvoston toimikauden päättyessä syyskuussa 2014.

Viidennen kokouksensa rikosentorjuntaneuvosto piti 21.11.2013 Finanssialan Keskusliiton vieraana. Neuvoston jäsen, johtaja Risto Karhunen Finanssialan Keskusliitosta esitteli liiton toimintaa rikosentorjuntana. Tutkijatohtori Mirka Smolej esitteli toistuvan väkivallan uhriksi joutumista koskevaa tutkimustaan. Neuvosto hyväksyi toimintasuunnitelman vuodelle 2014 toimikautensa loppuun (syyskuu).

Se noudattaa samoja peruslinjauksia, jotka neuvosto on määritellyt koko syksyyn 2014 ulottuvaksi toimikaudekseen. Neuvosto päätti myös vuoden 2014 rikosentorjunnan valtioneuvustusten painotuksista.

Rikosentorjuntaneuvoston työvaliokunta kokoontui vuonna 2013 kuusi kertaa.

Viestintä

Neuvoston vuonna 2012 hyväksytyt viestintäsuunnitelma ei toteutunut kaikilta osin. Keskeisenä syynä tähän oli neuvoston toimintamäärärahojen väheneminen vuodelle 2012 budjetoidusta. Merkittävimpiä toteutumatta jääneitä asioita olivat neuvoston graafisen yleisilmeen uudistus ja neuvostosta kertova uusi esite.

Verkkosivustot ja uutiskirje

Neuvoston ylläpitämät neljä verkkosivustoa siirrettiin oikeusministeriön uuteen julkaisujärjestelmään. Neuvoston ylläpitämät verkkosivustot ovat: rikosentorjuntaneuvoston verkkosivut, Haaste-lehden verkkosivut, väkivallan vähentämisen teemasivusto ja turvallisuussuunnittelun teemasivusto.

Neuvoston toiminnasta ja ajankohtaisista rikosentorjunta-asioista tiedotettiin verkkosivujen ohella neuvoston sähköisellä uutiskirjeellä. Uutiskirje ilmestyi 7 kertaa vuoden 2013 aikana.

Haaste

Haaste-lehti ilmestyi suunnitellusti neljä kertaa vuonna 2013. Haasteessa 1/2013 teemana oli tiede, 2/2013 koulu ja nuoret, 3/2013 talous ja numerossa 4/2013 teemana oli kunta.

Lehden sivutoimisena päätoimittajana toimi erikoistutkija Juha Kääriäinen Poliisiammatti-korkeakoulusta. Laajapohjainen toimitusneuvosto kokoontui vuonna 2013 viisi kertaa antamaan palautetta ja suunnittelemaan lehden sisältöä. Lehden jakelu oli noin 2 500 kappaletta. Lehden [verkkosivut](#) siirtyivät oikeusministeriön uuteen julkaisujärjestelmään.

Vuotuinen rikosentorjuntaseminaari

Vuotuinen rikosentorjuntaseminaari *Turvallisuustalkoot huomenna* järjestettiin yhteistyössä Oulun kaupungin kanssa Oulun kaupunginkirjastossa 2-3.10.2013. Kaksipäiväisen seminaarin molemmille päiville oli valittu omat teemat. Ensimmäisenä päivänä keskityttiin asukkaiden osallistumiseen turvallisuustyöhön. Iltatilaisuudessa julistettiin kansallisen rikosentorjuntakilpailun 2013 voittaja, joka oli Ensi- ja turvakotien liiton Jussi-työ. Toisen päivän pääaiheita olivat toistuvasti rikoksen uhriksi joutumisen ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy. Seminaarin hanketorilla järjestöt ja muut tahot esittelivät toimintaansa. Seminaariin osallistui kahden päivän aikana noin 110 osallistujaa. Seminaari sai hyvää palautetta.

Seminaarin esitykset ovat saatavilla rikosentorjuntaneuvoston verkkosivuilla ([linkki](#)).

Kansainvälinen toiminta

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismaisten rikosentorjuntaneuvostojen vuositapaaminen pidettiin Norjassa Hortenin kaupungissa Oslonvuonon länsirannalla 29-31.5. Kokouksessa vaihdettiin kokemuksia nuorten rikosseuraamuksista, toistuvan uhriksi joutumisen ehkäisystä, paikallisen rikosentorjunnan kehityssuunnista sekä naapurivalvonnan ja naapurivun muodoista eri pohjoismaissa. Tutustuttiin myös lähellä olevaan

Bastøyn vankilasaareen. Suomen rikoksantorjuntaneuvoston sihteeristöstä osallistui pääsihteeri Takala, erikoissuunnittelija Sambou ja suunnittelija Järg-Tärno.

Rikoksantorjuntaneuvosto oli edelleen mukana Pohjoismaisen kriminologisen yhteistyöneuvoston (NSfK) koordinoimassa ryhmässä, joka julkaisee tieteellistä aikakauslehtiä Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention. NSfK:n vuoden 2013 tutkijaseminaari pidettiin 13-15.5. Mustion linnassa.

Osallistuminen Euroopan rikoksantorjuntaverkoston (EUCPN) toimintaan

Rikoksantorjuntaneuvosto edustaa yhdessä oikeusministeriön kanssa Suomea Euroopan rikoksantorjuntaverkostossa. Suomen kansallisen edustajana EUCPN:ssä oli vuonna 2013 Mika Junninen ja varaedustajana Jukka-Pekka Takala.

EUCPN (Euroopan rikoksantorjuntaverkosto) hallituksen kokoukset Irlannin puheenjohtajakaudella olivat 25-27.3 ja 20.5 Dublinissa. Ensimmäisen kokouksen yhteydessä Irlanti esitteli nuorien ja tietoturvarikosten torjuntaansa. Syksyllä Liettuan puheenjohtajakaudella syyskauden ensimmäinen kokous pidettiin 12-13.9.2013 ja toinen kokous pidettiin 11-13.12.2013. Joulukuun kokouksen kaksi ensimmäistä päivää olivat lähisuuhdeväkivallan torjuntaa käsittelevää seminaaria ja samassa yhteydessä julkistettiin ECPA (Euroopan rikoksantorjunta palkinto 2013). Tämän vuoden teemana oli lähisuuhdeväkivalta ja Suomea kilpailussa edusti JUSSI-työ. Neuvosto järjesti Suomen kilpailuehdokkaan haun ensimmäistä kertaa kansallisen kilpailun kautta.

Neuvoston ja sen eri elinten kokoonpanoja

Neuvoston kokoonpano

29.9.2011 toimikautensa aloittaneen neuvoston kokoonpano vuonna 2013	
Puheenjohtaja: Toiminnanjohtaja Marita Ruohonen, Suomen Mielenterveysseura	Varapuheenjohtaja: Poliisiylijohtaja Mikko Paatero, Poliisihallitus
Muut jäsenet	varajäsenet
apulaisosastopäällikkö Arto Kujala, oikeusministeriö/kriminaalipoliittinen osasto	ylivohtaja Tuula Asikainen, rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö
hovioikeudenneuvos Maija Nyysönen Helsingin hovioikeus	kihlakunnansyyttäjä Eija Velitski, Helsingin syyttäjänvirasto
poliisijohtaja Robin Lardot poliisihallitus	rikosylikomisario Antti Leppilahti, Helsingin poliisilaitos
sisäisen turvallisuuden sihteeristön päällikkö Tarja Mankkinen sisäasiainministeriö	Poliisijohtaja Pentti Saira, sisäasiainministeriön poliisiosasto
tutkimusprofessori Pentti Arajärvi, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (9.4.2013 asti) erikoistutkija Eeva Nykänen (9.4.2013 alkaen)	kehittämispäällikkö Helena Ewalds, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
johtaja Kari Paaso, sosiaali- ja terveysministeriö	hallitussihteerit Tapani Aaltela, sosiaali- ja terveysministeriö
kulttuuriasiainneuvos Immo Parviainen opetus- ja kulttuuriministeriö	johtaja Georg Henrik Wrede, opetus- ja kulttuuriministeriö
sosiaalisen kuntoutuksen päällikkö Mari Aalto Helsingin kaupunki	aluetuon päällikkö Janne Typpi, Helsingin kaupungin sosiaalivirasto
lainsäädäntöneuvos Riitta Kimari ympäristöministeriö	yliarkkitehti Timo Saarinen, ympäristöministeriö
tutkija Martti Lehti, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	tutkimusjohtaja Janne Kivivuori, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos
asiantuntija Kaisa Saario, Keskuskauppakamari	varatoimitusjohtaja Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari
lehtori Reijo Lähde, Finnsecurity ry	toimitusjohtaja Jouko Laitinen, Finnsecurity ry
asiamies Matti Räisänen, Kaupan Liitto	turvallisuuspäällikkö Petri Käyhkö, Kesko Oyj
johtaja Risto Karhunen Finanssialan keskusliitto	tiedotusjohtaja Veikko T. Valkonen, Liikennevakuutuskeskus
työalasihteerit Sami Puumala, Kirkkohallitus	työalasihteerit Sami Ojala, Kirkkohallitus
avdelningschef Gun Andersson Folkhälsan	toiminnanjohtaja Petra Kjällman, Rikosuhrapäivystys

Rikksentorjuntaneuvoston työvaliokunta

29.9.2011 toimikautensa aloittaneen neuvoston työvaliokunnan kokoonpano vuonna 2013	
Puheenjohtaja: Toiminnanjohtaja Marita Ruohonen, Suomen mielenterveysseura	
Varapuheenjohtaja	sijainen
Poliisiylijohtaja Mikko Paatero, poliisihallitus	1. poliisijohtaja Robin Lardot, poliisihallitus 2. poliisijohtaja Pentti Saira, sisäasiainministeriön poliisiosasto
Muut jäsenet	varajäsenet
osastopäällikkö Arto Kujala, oikeusministeriö/kriminaalipoliittinen osasto	ylivohtaja Tuula Asikainen, rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö
hovioikeudenneuvos Maija Nyysönen, Helsingin hovioikeus	kihlakunnansyyttäjä Eija Velitski, Helsingin syyttäjänvirasto
sosiaalisen kuntoutuksen päällikkö Mari Aalto Helsingin kaupunki	aluetyön päällikkö Janne Typpi, Helsingin kaupungin sosiaalivirasto
tutkija Martti Lehti, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	tutkimusjohtaja Janne Kivivuori, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos
asiantuntija Kaisa Saario, Keskuskauppakamari	varatoimitusjohtaja Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari

Väkivaltajaosto 1.1.2012-28.9.2014

Puheenjohtaja:

Kehittämispäällikkö Helena Ewalds, Terveiden ja hyvinvoinninlaitos

Jäsenet:

hallitussihteeri Tapani Aaltela, STM/työsuojeluosasto

professori Kauko Aromaa, Manchesterin yliopisto

tutkimusjohtaja, tutkimusprofessori Tommi Hoikkala, Nuorisotutkimusverkosto (huhtikuuhun 2013 asti)

erikoistutkija Atte Oksanen, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (huhtikuu 2013 alkaen)

tutkija Martti Lehti, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos

kulttuuriasiainneuvos Immo Parviainen, opetusministeriö

rikosylikomisario Antti Leppilähti, Helsingin poliisilaitos

toiminnanjohtaja Petra Kjällman, Rikosuhripäivystys

pakolais- ja maahanmuuttotyön päällikkö Leena-Kaisa Åberg, Suomen Punainen Risti

poliisitarkastaja Heidi Kankainen, sisäasiainministeriön poliisiosasto (joulukuuhun 2013 asti)

poliisitarkastaja Mikko-Petteri Masalin, sisäasiainministeriön poliisiosasto (joulukuu 2013 alkaen)

Sihteeri:

erikoissuunnittelija Saija Sambou, rikksentorjuntaneuvoston sihteeristö

Haasteen toimitusneuvosto 2013-2015

Puheenjohtaja:

Tutkija Sakari Melander, Helsingin yliopisto

Varapuheenjohtaja:

Tutkimusjohtaja Janne Kivivuori, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos

Muut jäsenet:

professori Päivi Honkatukia, Tampereen yliopisto

poliisijohtaja Robin Lardot, Poliisihallitus

valtiosyyttäjä Leena Metsäpelto, valtakunnansyyttäjänvirasto

erityisasiantuntija Ulla Knuuti, Rikosseuraamuslaitos

kaupungin lakimies Marjo-Riitta Pihlajamäki, Turku

päällikkö Olli Salin, Helsingin sosiaalipäivystys

kehitysjohtaja Jaana Koivukangas, Rikosuhripäivystys

lehtori Juha Kreus, Laurea-ammattikorkeakoulu

apulaisosastopäällikkö virkamies Arne Kinnunen, oikeusministeriö

pääsihteeri Jukka-Pekka Takala, rikosentorjuntaneuvosto

Sihteeristö

pääsihteeri, rikosentorjuntaneuvos Jukka-Pekka Takala.

neuvotteleva virkamies Mervi Sarimo,

erikoissuunnittelija Saija Sambou,

erikoissuunnittelija Markus Alanko,

erikoissuunnittelija Mika Junninen,

suunnittelija Regina Järg-Tärno,

toimitussihteeri Riikka Kostiainen (Haaste-lehti),

osastosihteeri Katriina Kiviharju,

viestintävastustaja Heidi Haapanen (25.2.-24.5.2013).

Erikoissuunnittelija Minna Piispa oli virkavapaalla edelleen 2013.

Naapuriaputyöryhmä 2012-2014

Puheenjohtaja:

Pentti Lemmetyinen, pääsihteeri, Setlementtiliitto ry

Jäsenet:

Pentti Tarvonen, ylikonstaapeli, sisäasiainministeriö/Poliisihallitus/Helsingin poliisilaitos

Sirpa Pekkarinen, projektipäällikkö, Suomen Kylätoiminta ry

Nexhat Beqiri, ylitarkastaja, sisäasiainministeriö (elokuuhun 2013 asti)

Titi Gävert, työalasihteeri, Kirkkohallitus

Markus Alanko, erikoissuunnittelija, oikeusministeriö/rikosentorjuntaneuvoston sihteeristö

Taina Hakamäki, asiakkuuspäällikkö, SATO

Juha Toropainen, neuvotteleva virkamies, ympäristöministeriö

Sihteeri:

Regina Järg-Tärno, suunnittelija, oikeusministeriö/rikosentorjuntaneuvoston sihteeristö.